

ਮਾੜੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦਾ ਢੰਗ

(1 ਸ਼੍ਰੀਲੋਕ 18-23)

ਗੁਫਾ ਠੰਡੀ ਅਤੇ ਸਿੱਲ੍ਹ ਭਰੀ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਠੰਡੇ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਟਪਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕੰਬਦੇ ਹੋਏ ਦਾਉਦ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚੋਗਾ ਮੋਢੇ ਲਾਗੋਂ ਕੱਸ ਲਿਆ ਸੀ। ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਚੂਹੇ ਦੌੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਡ ਉਸ ਦੇ ਜਿਸਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਨ ਨੂੰ ਲਗ ਰਹੀ ਸੀ; ਉਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੁੱਖ ਭੋਜਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਹਿਮ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਦੀ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖੁਦ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਸ਼ਾਉਲ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗਲਪਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਈਰਖਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਦਾਉਦ ਸ਼ਾਉਲ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਿਕਾਰ ਜਾਨਵਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇਕੱਲਾ।

ਉਸ ਹਨ੍ਹੇਰੀ, ਸਿੱਲ੍ਹੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ, ਦਾਉਦ ਗਾਉਣ ਲੱਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਉੱਚੀ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਕਾਰਣ ਗੁਫਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਨਹਾਈ, ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਦਲਾਮ ਦੀ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਗੀਤ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਬੂਰ 142 ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਫਾ ਦੀ ਵੀਰਾਨਗੀ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਤੜਪ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ:

ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਦੁਹਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ,
ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ,
ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਫ਼ਰਿਆਦ ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਫੇਲਦਾ ਹਾਂ,
ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ...
ਜਿਸ ਰਾਹ ਮੈਂ ਚੱਲਦਾ ਹਾਂ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਕ ਫਾਹੀ ਲਾਈ ਹੈ
ਨਿਗਾਹ ਕਰ ਕੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵੇਖ,
ਕਈ ਮੇਰਾ ਸਿਆਣੂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਮੇਰੀ ਪਨਾਹ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ,
ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦਾ ਪੁੱਛਣ ਗਿੱਛਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਆਇਤਾਂ 1-4)।

ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦਾ ਇਹ ਗੀਤ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ

ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਭੈਭੀਤ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?

ਸਾਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕਿਵੇਂ ਰਹੀਏ?’’ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ ਜਦ ਦਾਉਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਣ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿ ਦਾਉਦ ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕਿਵੇਂ ਰਿਹਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਓ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਉਣ ਤੇ ‘‘ਕੀ ਕਰੀਏ’’ ਅਤੇ ਕੀ ‘‘ਨਾ ਕਰੀਏ’’ ਦੀਆਂ ਦਸ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

1. ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਉਣ ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਹੋਵੋ (18:1-20:42)

ਪਹਿਲਾਂ ‘‘ਕੀ ਨਾ ਕਰੀਏ’’ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਜਦ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਏ ਤਾਂ ਅਚਰਜ ਨਾ ਕਰੋ।’’ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ: ‘‘ਜਦ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਏ ਤਾਂ ਅਚੰਭਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਤਦ ਵੀ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵੋ-ਅਤੇ ਤਦ ਵੀ ਜਦ ਰਾਹ ਦੇ ਹਰ ਕਦਮ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ।’’

ਇਸ ਕਥਨ ਤੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅਜੀਬ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਜਦ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।’’ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਦਾਉਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਦਾਉਦ ਲਈ ਯੋਨਾਥਾਨ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇ ਸਾਂ। ਆਓ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਚੱਲ ਕੇ ਇਹ ਵੇਖੀਏ ਕਿ ਖੁਦਾ ਰਾਹ ਵਿਚ ਹਰ ਕਦਮ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਦਾਉਦ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੀ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੋਲੀਅਥ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਊਲ ਉਸ ਦਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਲਾਹੁਣ ਵਾਲਾ ਵੀ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਹੁਣ ਵੀ ਸ਼ਾਊਲ ਲਈ ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅੰਗਰੱਖਿਅਕ ਸੀ। ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ‘‘ਜੇ ਦਾਉਦ ਇਸ ਦਿਓ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ!’’ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਜਰਨੈਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਉਦ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਨਾਲ ਕਿ ‘‘ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੱਖਾਂ ਨੂੰ!’’ (18:7) ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਭੜਕ ਗਿਆ। ਇਸ ਗੀਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ‘‘ਹਜ਼ਾਰਾਂ’’ ਅਤੇ ‘‘ਲੱਖਾਂ’’ ‘‘ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ’’ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਨਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਸ਼ਾਊਲ ਵਧੇਰੇ ਸਿਆਣਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸੁਝਵਾਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੀਵੀਆਂ ਨੇ ਵਜਾਉਂਦਿਆਂ ਵਜਾਉਂਦਿਆਂ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਗਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੱਖਾਂ ਨੂੰ! ਤਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕ੍ਰੋਧ ਆਇਆ ਅਰ ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੋਲਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਠਹਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਿਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ! ਖੋਸ, ਹੁਣ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਉਹ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ? ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਦਾਊਦ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਰੜਕਣ ਲੱਗਾ (18:8, 9)।

ਸਮਰਾਟ ਸਨਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਅਕਾਰਣ ਡਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਅਧਿਆਇ 18 ਵਿਚ 3 ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾਊਦ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 18:12, 15, 29)। ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਜਦ ਉਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਬਰਬਤ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਦੋ ਵਾਰ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਕੰਧ ਨਾਲ ਚਿਪਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (1 ਸਮੂਏਲ 18:17)।

ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਉਸ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿ ਉਹ ਗੋਲੀਅਥ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਵਿਆਹ ਦੇਵੇਗਾ, ਕਈ ਹਥਕੰਡੇ ਰਚੇ (1 ਸਮੂਏਲ 17:25)। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਬੇਟੀ ਮੇਰਬ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਦ ਦਾਊਦ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਮੇਰਬ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ² ਜਦ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਛੋਟੀ ਬੇਟੀ ਮੀਕਲ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ‘ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਫਾਹੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਉਸ ਤੇ ਪਵੇ’ (1 ਸਮੂਏਲ 18:21)। ‘ਫਾਹੀ’ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਚੋਗਾ ਪਾਉਣ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਮੀਕਲ ਨੇ ਦਾਊਦ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਜਦ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਦਾਊਦ ਅੱਗੇ ਮੀਕਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਰੱਖੀ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, ‘ਮੈਂ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਤੇ ਤੁੱਛ ਆਦਮੀ ਹਾਂ’ (18:23)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁਲਹਨ ਦਾ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 34:12; ਰੂਚ 22:16)। ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਊਦ ਨੇ ਗੋਲੀਅਥ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਖੁਦ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਧਨੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਵਹੁਟੀ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੰਦਾ (1 ਸਮੂਏਲ 17:25)। ਪਰ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਚਨ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਧਨ ਦੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਸ਼ਬੂਤ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਇਕ ਸੌ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ।’³ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਾਊਦ ਦੀ ਦਲੇਰਾਨਾ ਸੋਚ ਨੂੰ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ

ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸਬੂਤ ਲੈ ਆਇਆ, ਉਹ ਵੀ ਸੌ ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋ ਸੌ ਦਾ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਊਲ ਕੋਲ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ।

ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਡਰ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵਧਦਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਯੋਨਾਥਾਨ ਹੀ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ; ਹੁਣ ਮੀਕਲ ਵੀ ਉਸਦੀ ਵੱਲ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ਾਊਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ੱਕੀ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਊਲ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬ੍ਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਹ, ‘‘ਸ਼ਾਊਲ ਦਾਊਦ ਦਾ ਸਦਾ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਣ ਗਿਆ’’ (18:29)। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੋਇਆ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ? (ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਿਰ ਕਿਉਂ ਹਿਲਾ ਰਹੇ ਹਨ?)

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਯੋਨਾਥਾਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਊਦ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਯੋਨਾਥਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦਾ ਪੱਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਵਚਨ ਭੁੱਲ ਕੇ ਮੁੜ ਦਾਊਦ ਤੇ ਛੁਰਾ ਚਲਾਇਆ। 1 ਸਮੂਏਲ 19: 10 ਆਖਦਾ ਹੈ, ‘‘ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਭੱਜਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਤ ਬਚ ਗਿਆ।’’ ‘‘ਭੱਜਣਾ’’ ਅਤੇ ‘‘ਬਚਣਾ’’ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਦਸ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਦਾਊਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹੈ; ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸਾਡੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਿਲਣਗੇ।⁴ ਦਾਊਦ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਉਸ ਕੋਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬਰਕਤ ਸੀ; ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਇਆ।

ਦਾਊਦ ਪਹਿਲਾਂ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਊਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਵਹੁਟੀ ਮੀਕਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।⁵ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦਾਊਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਨ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਮੀਕਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਘਰ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ,⁶ ਮੀਕਲ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਇਕ ਖਿੜਕੀ ਥਾਣੀਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ।⁷ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਾਊਦ ਕਦੇ ਵੀ ਘਰ ਜਾਂ ਮੀਕਲ ਦੇ ਪਿਆਰ ਲਈ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਇਆ। ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਬੁਰਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੀਕਲ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰੇ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਮੂਰਤੀ⁸ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਵਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਢੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਆਏ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਊਦ ਬੀਮਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਚਲਾਕੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤਕ ਦਾਊਦ ਰਾਮਾਹ ਵਿਚ ਸਮੂਏਲ ਕੋਲ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਬੀ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਮੂਏਲ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਨਬਾਯੋਤ ਵਿਚ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਨਗਰ ਲੈ ਗਿਆ,⁹ ਜਿੱਥੇ ਦਾਊਦ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਾਤਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਦਲ ਉੱਥੇ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਨਬੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਨਬੂਵਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਟੋਲੇ ਭੇਜੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹੀ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਾਕ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਚਮੜੇ

ਦੀਆਂ ਜੈਕਟਾਂ ਪਾਈ, ਰਾਮਪੁਰੀ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ ਦੀਆਂ ਚੇਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੱਲਾ ਬੋਲਣ ਪਹੁੰਚੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਖਿੜ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਗੀਤਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਫੜ ਕੇ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ‘ਫਜ਼ਲ ਅਜੀਬ’ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੋ ਉਹ ਖੁਦ ਵੇਖਣ ਲਈ ਆਇਆ। ਪਰ ਜਦ ਉਹ ਨਬੀਆਂ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੁੜ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਭੇਜ ਕੇ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਨੰਗਾ ਲੇਟ ਕੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਨਬੂਵਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (19:24)!¹⁰ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮਾਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਮੂਏਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਹੋਰ ਬੁਰਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਦਾਊਦ ਯੋਨਾਥਾਨ ਕੋਲ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਅੱਗੇ ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ, ‘ਮੈਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਮੈਥੋਂ ਕੀ ਪਾਪ ਹੋਇਆ?’ (20:1)। ਜਦ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਪੁਕਾਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ‘ਮੈਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆ ਗਿਆ ਹੈ?’ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸ਼ਾਊਲ ਉਸ ਤੋਂ ਘਿਰਣਾ ਕਰਦਾ ਪਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਜ਼ਰੂਰ ਆਇਆ।

ਜਦ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਯੋਨਾਥਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਹੀ ਦਮ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਦੋ ਦੋਸਤ ਵਿਲਕਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ। ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਹੋਰ ਬੁਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਫੇਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ (1) ਦਾਊਦ ਜਿਸਮਾਨੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਓਂ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ (2) ਯਹੋਵਾਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਇਆ। ਜੇ ਇਸ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਐਲਡਰ, ਡੀਕਨ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਬਾਈਬਲ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰ ਦੇਣ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੱਡ ਦਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਮਸੀਹੀ ਵਪਾਰੀ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁੱਸ ਜਾਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਸੀਹੀ ਹੋਵੋ, ਤਨੋ ਮਨੋ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੇ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਹੋਰ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹੋ।’’

ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਮਸੀਹੀ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਅੱਛਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ, ਅੱਛਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਅੱਛੀ ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਅੱਛੀ ਸਿਹਤ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਤੇ ਵੀ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਅਚੰਭਾ ਨਾ ਕਰੋ।

2. ਪਹਿਲੇ ਸੁਰਖਤਾਪੂਰਣ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਅਨੰਦਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ (21:1-22:1)

ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ: ਦਾਉਦ ਕਿਉਂ ਭੱਜਿਆ? ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਸ਼ੇਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਛਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਗੋਲੀਅਥ ਨਾਲ ਵੀ ਲੜਿਆਂ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਕਈ ਯੁੱਧ ਜਿੱਤੇ ਸਨ; ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਤਾਂ ਇਕ ਜਰਨੈਲ ਸੀ। ਫਿਰ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ, ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਢੰਗ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਛਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੋਲੀਅਥ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਸ਼ਾਊਲ ਖੁਦ ਦਾ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ (1 ਸਮੂਏਲ 24: 6; ਆਦਿ)। ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰੇ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਉਹ ਭੱਜ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਭਗੋੜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਮਕਸਦ ਦੇ ਭੱਜਦਾ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਨੇੜ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਲਗਭਗ 2 ਮੀਲ ਤਕ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਸ਼ੀਲੋਹ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੰਬੂ ਮੁੜ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 4: 2, 3; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 7: 12); ਇਹ ਯਾਜਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਨਗਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਨਾ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹਥਿਆਰ ਸਨ। ਇੰਜ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 'ਯਾਜਕ ਵੰਡਣ ਲਈ ਚੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।' ਪਰ ਜਦ ਉਹ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਾ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸੇ ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਅਹੀਮਲਕ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ।¹¹ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਹੀਮਲਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਾਉਦ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜੀ ਦਲ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਲੇਕਿਨ ਹੁਣ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਮਦਦ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਦਾਉਦ ਨੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਪਤ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯਾਜਕ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਣਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਰੋਟੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ,¹² ਕਿਉਂਕਿ ਹੋ ਕੁਝ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀਅਥ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਿਹੜੀ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ¹³ ਦਾਉਦ ਖੁਦ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸ਼ਾਊਲ ਵਾਂਗ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਅਹੀਮਲਕ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਉਦ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਏਗ ਉੱਥੇ ਹੈ।¹⁴ ਦੋਏਗ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਪਾਲੀਆਂ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੀ (ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ)।

ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਦਾਉਦ ਉੱਥੋਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਫ਼ਲਿਸਤੀਨ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਤੀਹ ਮੀਲ ਗਏ ਨਗਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਗਿਆ। ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ

ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਡਰ ਸੀ। (ਅਫ਼ਸੋਸ, ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ‘ਵੈਰੀਆਂ’ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਪਣੇ ‘ਭਰਾਵਾਂ’ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ!) ਪਨਾਹ ਪਾਉਣ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭੱਜ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਚ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਅਥ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ? ਗਥ ਦਾ (1 ਸਮੂਏਲ 17:23)। ਦਾਊਦ, ਜਿਸ ਨੇ ਗੋਲੀਅਥ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਦੋ ਸੌ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੀਕਲ ਦੇ ਸਵੰਬਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਲਿਆਇਆ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਐਨੇ ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਮਾਰੇ ਸਨ ਕਿ ਲੋਕ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਦਾਊਦ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ’ – ਅਤੇ ਉਹ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਗੋਲੀਅਥ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ (ਲੱਕ ਨਾਲ ਗੋਲੀਅਥ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਬੰਨ੍ਹੀ), ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ!¹⁵

ਦਾਊਦ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣੇਗਾ, ਪਰ ਭੂਰੇ ਵਾਲਾਂ ਕਾਰਣ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ! ਅਕੀਸ਼ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ: ‘ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ’¹⁶ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਲੱਖਾਂ ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਸਨ। ਦਾਊਦ ਤਾਂ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ‘ਮੋਸਟ ਵਾਂਟੇਡ’ ਭਾਵ ਇਨਾਮੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇਗਾ!

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ,¹⁷ ‘ਤਦ ਉਹ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਡੌਲ ਚਾਲ ਵਗਾੜ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਡਿਉੜੀ ਦੇ ਬੂਹਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਅਰਥ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਲਾਲਾਂ ਆਪਣੀ ਦਾਹੜੀ ਉੱਤੇ ਵਗਾਈਆਂ’ (21:13)। ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ, ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਇਕ ਪਾਗਲ ਵਾਂਗ ਵਿਹਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਅਕੀਸ਼ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ‘ਭਲਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲਾਂ ਦੀ ਖ਼ੁਫ਼ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਗਲਪਣਾ ਖਿਲਾਰਨ ਲਈ ਉਹ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲੈ ਆਏ? ਭਲਾ, ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਵੇ?’ (21:15)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ (ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪਾਗਲ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਦਾ ਹੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪੁਚਾਉਂਦਾ)।¹⁸

ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜੁਲੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਦਾਊਦ ਦੀ ਚਤੁਰਾਈ ਦੀ ਸਲਾਹੁਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।¹⁹ ਪਰ ਜੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟੇਢੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਨਾ ਪੈਂਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਝੱਲਾ ਬਣਨਾ ਪਿਆ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਘੁਮਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ... ਅਵਾ-ਤਵਾ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ... ਫਾਟਕ ਤੇ ਖੁਰਚਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ²⁰ ... ਦਾੜੀ ਪੁੱਟਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਦਾਊਦ ਕਿੰਨਾ ਗਿਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਦਾਊਦ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਬਚਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਕ ਮੋਰੀ ਲੱਭ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਗਥ ਤੋਂ ਦਾਊਦ ਉਸ ਗੁਫਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਨੱਸਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਸਾਡਾ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।²¹

ਅਦੱਲਾਮ ਗਥ ਅਤੇ ਬੈਤਲਹਮ ਵਿਚਕਾਰ ਯਹੂਦਾ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ।²² ਉਹ

ਇਲਾਕਾ ਪਥਰੀਲਾ ਅਤੇ ਬੰਜਰ ਸੀ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਨਹੀਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੱਪਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਗਾਈਡ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਗੁਫਾਵਾਂ ਚੋਰਾਂ, ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਲੁਕਣ ਲਈ ਪਸੰਦੀਦਾ ਥਾਂਵਾਂ ਹਨ। ਲਿੰਨ ਐਂਡਰਸਨ ਇਸ ਨੂੰ ‘‘ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕੱਛ’’ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।¹³ ਦਾਊਦ ਇੱਥੇ ਹੀ ਲੁਕਿਆ ਸੀ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ’’ (ਜ਼ਬੂਰ 142:4)। ਦਾਊਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਸੀ।

ਫੇਰ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਕਿ ਜੇ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਦਾਊਦ ਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਸ਼ੁਗਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦੇ ਹੀ ਇਲਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਚੁਸਤ, ਦਰੁਸਤ, ਹਸਮੁੱਖ, ਖਿਡਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਦੇ ਇੰਜਣ ਵਾਂਗ ਪੱਕਾ ਲੱਗਾ। ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਉਹ ਬੜਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ: ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਰੋਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ‘‘ਮੈਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਖੇਡ ਪਾਵਾਂਗਾ।’’ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਖੇਡਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਡਣ ਦੇ ਦਿਨ ਹੁਣ ਮੁੱਕ ਗਏ, ਅੰਗਰੀਣ ਸਮਝਿਆ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮਦਦ ਅਤੇ ਟਹਿਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨ ਪਰਤ ਆਏ। ਹੁਣ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜੇ ਆਪਣੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਹੱਸਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤਕ ਉਸ ਨੇ ਮੂਰਖਤਾ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਵਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਵੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਜਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਣ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਦਾਊਦ ਨਿਕਲਿਆ, ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਨਿਕਲਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹੋ।

3. ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਮੰਨ ਲਓ (22:1-23)

ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਬੂਰ 142 ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਦਾਊਦ ਅਦੁਲਾਮ ਦੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ 1 ਸਮੂਏਲ 22 ਵਿਚ ਟਿੱਪਣੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤਕ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ।

ਤਾਂ ਦਾਊਦ ... ਅਦੁਲਾਮ ਦੀ ਖੁੰਧਰ ਵਿਚ ਭੱਜ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਪਿਉ ਦਾ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਉੱਥੇ ਆ ਗਏ।

ਅਤੇ ਸਭ ਦੁਖੀਏ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸਭ ਜੋ ਦਿਲ ਜਲੇ ਸਨ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਰਲੇ ਅਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਬਣਿਆ ਅਰ ਚਾਰ ਕੁ ਸੌ ਮਨੁੱਖ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਗਏ (22:1, 2)।

ਪਹਿਲਾਂ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿੱਤਾ। ‘ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਘਰਾਣਾ ... ਉਸ ਕੋਲ ਗਏ।’ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਊਲ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ।²⁴

ਫਿਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉੱਤੇ ਕੁੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਫੌਜੀ ਦਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਦੁਖੀਏ’ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ‘ਕਰਜ਼ਾਈ’ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਊਲ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਚੁਕਾ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਸਨ, ਉਹ ਭੱਜ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰਜ਼ ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਸ਼ਬਦ ‘ਉਦਾਸ’ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਦਲਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਦੁਖੀ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਉਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪੂਰਾ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਦੰਦਾਂ ਹੇਠ ਉੱਗਲੀਆਂ ਦਬਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਹ ਲੋਕ ਯੁੱਧ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਮੂਹ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ (ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ, ‘ਦੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਹੋਛੇ’ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ (1 ਸਮੂਏਲ 30:21), ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਪਥਰਾਅ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਹੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ (ਤੁਲਨਾ 1 ਸਮੂਏਲ 30:6)!) ਗਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਨੂੰ ਫੌਜ ਜਿਹਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ? ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਪਰ ਦਾਉਦ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਲੈ ਲਈ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਰਾਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਜਦ 2 ਸਮੂਏਲ 23 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਦਾਉਦ ਦੇ ‘ਸੂਰਬੀਰਾਂ’ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੀਹਾਂ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਨਿਕਲ ਗਏ ਅਤੇ ਅਦਲਾਮ ਦੀ ਗੁਫਾ ਨੂੰ ਵਾਢੀਆਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਆਏ’ (23:13)। ਦਾਉਦ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਨ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ‘ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ’ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਖਾਏ ਤੇ ਪਰਖੇ ਗਏ ਸਨ।

ਜਦ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਣ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। 1 ਸਮੂਏਲ 22:5 ਵਿਚ

ਲਿਖਿਆ ਹੈ: ‘‘ਤਦ ਗਾਦ ਨਬੀ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਕੋਟ ਵਿਚ ਨਾ ਲੁਕਿਆ ਰਹੁ।²⁵ ਤੁਰ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੇਸ ਵੱਲ ਨਿੱਕਲ ਜਾਹ। ਸੇ ਦਾਉਦ ਤੁਰਿਆ ਅਤੇ ਹਾਰਥ ਦੇ ਬਨ ਵਿਚ ਆ ਵੜਿਆ।’’ ਇਕ ਵਕਤ ਗਾਦ ਦਾਉਦ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਗਾਦ ਉਸ ਦਾ ‘‘ਦਰਸੀ’’ (1 ਇਤਿਹਾਸ 21:9) ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗਾਦ ਦਾਉਦ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਬਣ ਗਿਆ (1 ਇਤਿਹਾਸ 29:29)।

ਪਰ ਦਾਉਦ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮੂਰਖਤਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਜਦ ਸ਼ਾਉਲ ਗਿਬਾਹ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਰੁੱਖ ਹੇਠਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਸਨ, ਤਾਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਤੇ ਗਿਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਲਕਦਾ ਹੋਇਆ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸੋਗ’’ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ (22:8)। ਦੋਏਗ ਅਦੋਮ ਉਸ ਕੋਲ ਖੜਾ ਸੀ। (ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ? ਇਹ ਉਹੀ ਦੋਏਗ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਨੋਬ ਦੇ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।) ਦੋਏਬ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ: ‘‘ਮੈਂ ਯੱਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨੋਬ ਵਿਚ ਅ ਹੀਟੂਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਹੀਮਲਕ ਜਾਜਕ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਡਿੱਠਾ। ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ²⁶ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੀ ਰਸਦ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਗੋਲੀਅਥ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਉਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ’’ (22:9, 10)। ਪਰ ਸ਼ਾਉਲ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਅਹੀਮਲਕ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਆਨਾਕਾਨੀ ਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਾਉਦ ਦੀ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਉਲ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਉਤੇਜਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅਹੀਮਲਕ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਯਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਨੋਬ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਔਰਤਾਂ, ਬੱਚੇ ਨੀਗਰ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਵੀ ਮਰਵਾ ਸੁੱਟੇ!²⁷

ਇੱਕੋ ਯਾਜਕ ਅਹੀਮਲਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਬਯਾਥਾਰ ਬਚ ਨਿਕਲਿਆ²⁸ ਅਬਯਾਥਾਰ ਨੇ ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਲਈ ਦਾਉਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਸਾਰੀ ਗਲਤੀ ਸ਼ਾਉਲ ਦੀ ਹੀ ਹੈ! ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕਤਲ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਨਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਕਦੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।’’ ਉਹ ਅਹੀਮਲਕ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤਾਂ ਲਗਾ ਹੀ ਸਕਦਾ ਸੀ: ‘‘ਜੇ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਲਲਕਾਰਿਆ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲਣਾ ਪੈਂਦਾ।’’ ਦਾਉਦ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ, ‘‘ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਏਗ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਜਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ?’’ ਪਰ ਦਾਉਦ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਦੁਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ, ‘‘ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਜਾਣ ਗਿਆ ਸਾਂ ਜਾਂ ਅਦੋਮੀ ਦੋਏਗ ਉੱਥੇ ਸੀ ਭਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਉਲ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦੱਸੇਗਾ। ਤੇਰੇ ਪਿਉ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਵੱਢ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਮੁੱਢ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ’’ (ਆਇਤ 22)। NIV ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘‘ਤੇਰੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ।’’ ਦਾਉਦ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘‘ਸ਼ਾਉਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ’’ ਜਾਂ ‘‘ਅਹੀਮਲਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ,’’ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘‘ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਾਂ।’’

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਉਣ ਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੂਰਖਤਾਈਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾ ਲਈਏ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਤੋਂ ਕੰਮ

ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿਆਂਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਾਂਗੇ। ਅੰਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਓ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਵੱਡੇਪਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈਏ। ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਈਏ: ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ; ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਓ।

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਦਾਉਦ ਅਬਯਾਥਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਾਂਗੇ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 5:23, 24)। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ‘‘ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੈਥੋਂ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓਗੇ।’’²⁹ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਬਗ਼ੈਰ ਅਸੀਂ ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖੋ ਬਗ਼ੈਰ ਬਿਨਾਂ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ।

4. ਜੇ ਲੋਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਹੋਵੋ (23:1-29)

ਅਖੀਰ ਦਾਉਦ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ, ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਟੋਲਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਉਦ ਨੇ ਫੇਰ ਔਖਾ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਉਣ ਤੇ ਲੋਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਇਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅਗਲਾ ਅਧਿਆਇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਇਹ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਲੋਕ ਕਈਲਾਹ ਨਗਰ ਵਿਚ ਯੁੱਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ’’ (23:1)³⁰ ਕਈਲਾਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਪਾਲਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਇਸਰਾਏਲੀ ਨਗਰ ਸੀ,³¹ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਇਸ ਹਮਲੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਥਾਂ ਸੀ। ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਸੀ (ਤੁਲਨਾ 1 ਸਮੂਏਲ 9:16), ਪਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਕਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਬੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਾਉਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿਚ ਗੁਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਲਈ ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਆਏ।

‘‘ਤਦ ਦਾਉਦ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਮੈਂ ਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂ’’ (23:2)। ਦਾਉਦ ਨਾਲ ਹੁਣ ਛੇ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਦਮੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ (1 ਸਮੂਏਲ 23:13), ਪਰ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੀ ਯੁੱਧ ਨਹੀਂ ਲੜਿਆ ਸੀ। ਕਈਲਾਹ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ‘‘ਦਾਉਦ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ’’ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਜਾਣ।

ਆਓ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ’’ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਰੁਕਦੇ ਹਾਂ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸ਼ਾਊਲ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੇ ਸਭ ਯਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਬਯਾਥਾਰ ਭੱਜ ਕੇ ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਬਯਾਥਾਰ ਮਹਾਯਾਜਕ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਯਾਜਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਬਯਾਥਾਰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਬਚਿਆ ਸੀ।

ਦਾਉਦ ਯਾਜਕਾਈ ਦਾ ਰੱਖਿਅਕ ਵੀ ਬਣਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਨ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਸੀ।

ਇਸ ਤੇ ਇਲਾਵਾ, ਜਦ ਅਬਯਾਥਾਰ ਦਾਉਦ ਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਏਫੋਦ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ (23:6, 8)।³² ਏਫੋਦ ਅਸਤੀਨ ਰਹਿਤ ਇਕ ਚੋਗਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਯਾਜਕਾਈ ਦੇ ਵਸਤਰਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਭ ਯਾਜਕ ਏਫੋਦ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ (1 ਸਮੂਏਲ 22: 18), ਪਰ ਇਸ ਏਫੋਦ ਦੀ ਜਿਹੜਾ ਖਾਸ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਾਯਾਜਕ ਹੀ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਰੀਮ ਅਤੇ ਤਮੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮਹਾਯਾਜਕ ਦੇ ਕਵਚ ਵਿਚ (ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ) ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਕੁਚ 28:30)। ਉਰੀਮ ਅਤੇ ਤਮੀਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਰੀਮ ਅਤੇ ਤਮੀਮ ਕੀ ਸਨ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਕੁਚ 28 ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਏਫੋਦ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਦੇ ਪੱਥਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿੱਕਾ ਵਰਗੇ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ³³ (ਬਾਈ ਚਾਂਸ ਨਹੀਂ, ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ‘ਹਾਂ’ ਜਾਂ ‘ਨਾਂ’ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਖੁਦਾ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੂਹਾਨੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ਹੁਣ ਦਾਉਦ ਕੋਲ ਮਹਾਯਾਜਕ ਅਤੇ ਉਰੀਮ ਅਤੇ ਤਮੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਏਫੋਦ ਵੀ ਸੀ! ਇਸ ਲਈ ਦਾਉਦ ਨੇ ‘ਯਹੋਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ।’

ਦਾਉਦ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿ ‘ਕੀ ਮੈਂ ਜਾਂ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂ?’ ਖੁਦਾ ਨੇ ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।³⁴ ‘ਸੋ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਕਈਲਾਹ ਗਏ ਅਤੇ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ... ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਵੱਢ ਸੁੱਟਿਆ ਸੋ ਦਾਉਦ ਨੇ ਕਈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ’ (23:5)। ਨਗਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕਈਲਾਹ ਵਿਚ ਛਾਉਣੀ ਬਣਾ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਤਾਰੀਫ਼ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਸਾਊਲ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਥੇ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਮੁੜ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਇਹ ਸੀ, ਕਿ ‘ਕੀ ਕਈਲਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਊਲ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇ ਦੇਣਗੇ,’ ਖੁਦਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ‘ਹਾਂ ਉਹ ਦੇ ਦੇਣਗੇ’ (23:12)।

ਇਹ ਗੱਲ ਦੁਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਦਾ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਨਗਰ, ਕਾਇਮ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਨ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫੜਵਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਊਲ ਵੱਲੋਂ ਨੋਬ ਨਗਰ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਉਹ ਦਾਉਦ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਦਾਉਦ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਕੌੜੀ ਦਵਾ ਸੀ। ਪਰ ਦਾਉਦ ਨੇ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ‘ਤਦ ਦਾਉਦ ਆਪਣਿਆਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਸਣੇ ਜੋ ਛੇ ਕੁ ਸੌ ਮਨੁੱਖ ਸਨ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਕਈਲਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਗਿਆ’ (23:13)।

ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਯਹੂਦਾ ਵਿਚ ਜ਼ੀਫ਼ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਜੀਫ਼ੀ ਲੋਕ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਸਨ (ਯਹੋਸ਼ਆ 15:55), ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਦਾਉਦ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਕ ਸਨ! ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ। ਪਰ ਮੁੜ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਕਦੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।³⁵ ਜੀਫ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਾਉਦ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਰੱਖੀ (1 ਸਮੂਏਲ 23: 19, 20)। ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਦਖਲ ਕਾਰਣ ਹੀ ਦਾਉਦ ਦਾ ਬਚਾਅ ਹੋਇਆ। ਕੁਝ ਅਧਿਆਇਆਂ ਦੇ ਬਾਅਦ³⁶ ਜੀਫ਼ੀਆਂ ਨੇ ਮੁੜ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ।

ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸੀ; ਧੋਖਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡਾ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਭਰੋਸਾ ਤੋੜ ਦੇਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਅਜਿਹੇ ਵਕਤ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਭਰੋਸਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖ਼ੁਦਾ ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਲੀਬ ਦੇ ਯੋਧੇ ਪੌਲਸ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਕਿਨੇ ਮੇਰੀ ਹਾਮੀ ਨਾ ਭਰੀ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਗਏ। ... ਪਰ ਪ੍ਰਭੂ ਮੇਰੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਖਲੋਤਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤਕੜਿਆਂ ਕੀਤਾ ...’ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 16, 17)।

5. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੋ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ (23:15-18)

ਅਧਿਆਇ 23 ਦੀਆਂ 15 ਤੋਂ 18 ਆਇਤਾਂ ਬਾਕੀ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਜਦ ਸ਼ਾਊਲ ਇਕ ਪਾਗਲ ਵਾਂਗ ਦਾਉਦ ਦੀ ਜਾਨ ਦਾ ਪਿਆਸਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈਲਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਜੀਫ਼ੀ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਯੋਨਾਥਾਨ ਵੱਲੋਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ‘ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਮਤ’ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਸੜਕ ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੋ।

6. ਯਕੀਨ ਕਰੋ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ (23:14, 25, 26)

ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਫੜਵਾਉਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ? 23: 14 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਾਉਦ ਕਿਵੇਂ ਬਚਿਆ: ‘ਦਾਉਦ ਉਜਾੜ ਦੇ ਵਿਚ ... ਪਹਾੜੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੀਫ਼ ਦੀ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਟਿਕਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਊਲ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਉਹ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।’

ਦਾਊਦ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਸ਼ਿਕੰਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬੜਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਅਤੇ ਸਭ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਭਗੋੜਾ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਲਈ ਛੇ ਸੌ ਸਿਖਲਾਈ ਪਾਏ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਸਨ ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ‘‘ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ (ਭਾਵ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ) ਹੱਥ ਆਉਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ!’’

ਦਾਊਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਸ ਕਾਲ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ, ਅਤੇ ਵੇਖੋ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 18:12, 14, 28; 23:2, 4; 25:26, 28 ਤੋਂ, 34, 39; 26:12, 24; 30:6, 23; ਆਦਿ)। ਦਾਊਦ ਜਦ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦਾਊਦ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਬੂਰ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਸ ਅਸ਼ਾਂਤ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ:

ਜ਼ਬੂਰ 59: ‘‘ਜਦ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਲ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਭਈ ਉਹ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟੇ।’’

ਜ਼ਬੂਰ 56: ‘‘ਜਦ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਥ ਵਿਚ ਫੜ ਲਿਆ।’’

ਜ਼ਬੂਰ 34: ‘‘ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਅਬੀਮਲਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਚਾਲ ਚਲਣ ਬਦਲਿਆ ਸੋ ਉਹ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ।’’

ਜ਼ਬੂਰ 57: ‘‘ਜਦ ਉਹ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਅੱਗਿਓਂ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਨੱਸ ਗਿਆ ਸੀ।’’

ਜ਼ਬੂਰ 142: ‘‘ਜਦ ਉਹ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਸੀ।’’

ਜ਼ਬੂਰ 52: ‘‘ਜਦ ਦੋਏਗ ਅਦੋਮੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਾਊਦ ਅਹੀਮਲਕ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਹੈ।’’

ਜ਼ਬੂਰ 63: ‘‘ਜਦ ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਸੀ।’’

ਜ਼ਬੂਰ 54: ‘‘ਜਦ ਜ਼ਿਫ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਭਲਾ, ਦਾਊਦ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਛਿਪਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ?’’

ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਣਾਅ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ!³⁷ ਕਦੀ ਕਦੀ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਡਰ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪਹਿਲੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੇ ਅਪਾਣੀ ਘਬਰਾਹਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ:

ਵੇਖ ਤਾਂ, ਉਹ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦੀ ਘਾਤ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ,
ਬਲਵੰਤ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ।
ਹੇ ਯਹੋਵਾਹ, ਨਾ ਮੇਰਾ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਮੇਰਾ ਕੁਝ ਪਾਪ ਹੈ,
ਮੇਰੀ ਬਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਓਹ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ,

ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਜਾਗ ਅਤੇ ਵੇਖ!
(ਜ਼ਬੂਰ 59:3, 4)।

ਪਰ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ: ‘‘ਹੇ ਮੇਰੇ ਬਲ, ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਕਰਾਂਗਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮੇਰਾ ਉੱਚਾ ਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਦਿਆਲੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ’’ (59:17)!

ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਆਖਰੀ ਜ਼ਬੂਰ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਨੇ ਜ਼ੀਫੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਿਆ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ, ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ,
ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰ!
ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ, ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੁਣ,
ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਨ ਲਾ,
ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਪਰੇ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਠੇ ਹਨ,
ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦੇ ਗਾਹਕ ਹੋਏ,
... (ਜ਼ਬੂਰ 54:1-3)।

ਭਲਾ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਦੁਆ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ? 1 ਸਮੁਏਲ 23 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵੇਖੋ। ਜ਼ੀਫੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦਾਉਦ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਦੱਸਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦਾਉਦ ਫੇਰ ਭੱਜ ਜਾਵੇ। ਜ਼ੀਫੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫੌਜ ਉਸ ਦੇ ਲੁਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾਉਦ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਜੁਟ ਗਿਆ, ‘‘ਸੋ ਸ਼ਾਊਲ ਪਹਾੜ ਦੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਸਣੇ ਪਹਾੜ ਦੇ ਉਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ ਨਿੱਕਲਣ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ ਨਿੱਕਲਣ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਛੇਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਲਈ ਚੁਫੇਰਿਓਂ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ’’ (23:26)। ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਘੇਰ ਲਿਆ; ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਛੇ ਸੌ ਆਦਮੀ ਘਿਰ ਗਏ। ਇੰਜ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦਾਉਦ ਹੁਣ ਬਚ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ: ‘‘ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਕ ਹਲਕਾਰਾ ਸ਼ਾਊਲ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ਸ਼ਤਾਬੀ ਤੁਰੇ ਆਓ ਕਿਉਂ ਜੋ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ ਉੱਤੇ ਹੱਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾਉਦ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗਣੋਂ ਹਟਿਆ ਅਤੇ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਇਆ’’ (23:27, 28)।³⁸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਇਤ 14 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ‘‘ਇਹ ਤਾਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ’’ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਜਾਂ ‘‘ਦਾਉਦ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਾ ਸੀ ਨਾ?’’ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ‘‘ਏਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਨਾਉਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਚੱਟਾਨ’’ ਰੱਖਿਆ (23:28)।

ਰਾਤ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕਾਲੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਖੁਦਾ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਛੱਡੋ। ਦਾਊਦ ਜਿਸ ਨੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ, ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਡੀ ਪਨਾਹ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਬਲ ਹੈ, ਉਹ ਦੁਖਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਸਹਾਇਕ ਹੋਇਆ ਹੈ’’ (ਜ਼ਬੂਰ 46:1)। ‘‘ਹੋਇਆ ਹੈ’’ ਸ਼ਬਦ ਹੇਠਾਂ ਲਕੀਰ ਲਗਾ ਲਓ। ਖੁਦਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨਾ ਪਾਓ, ਪਰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹੋ। ਹੁਣ ਤੋਂ ਪੰਜ ... ਜਾਂ ਦਸ ... ਜਾਂ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਵੇਖ ਸਕੋ। ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹੋ; ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ!

7. ਕੌੜੇ ਨਾ ਬਣੋ

ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕਈ ਨਿਯਮ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਨੇ ਬਦਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ, ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਅਧਿਆਇ 24 ਤੋਂ 26 ਤਕ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ। ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਮਨ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਕੁੜੱਤਣ ਦੀ ਜੜ੍ਹ’’ ਨੂੰ ‘‘ਫੁੱਟ ਨਿਕਲਣ’’ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੜ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:15)।

8. ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣੋ

ਕੁੜੱਤਣ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਢੰਗ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣਨਾ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ‘‘ਜਦ ਦਿਨ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ’’ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ‘‘ਸਭ ਕੁੜੱਤਣ, ... ਤੁਹਾਥੋਂ ਦੂਰ ਹੋਏ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਦੂਏ ਉੱਤੇ ਕਿਰਪਾਵਾਨ ਅਤੇ ਤਰਸਵਾਨ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਏ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੋ ...’’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:31, 32)।

9. ਸਮਝੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕਤ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਾੜਾ, ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਭੱਜਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਾਊਦ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੇਖਾਂਗੇ। ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ: ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਅਡਿੱਗ ਰਹਿਣ ਦੇ ਇਕ ਆਖ਼ਰੀ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

10. ਸਮਝ ਲਓ ਕਿ ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿਕਲ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਰੋਮੀਆਂ 8:28 ਕਦੀ ਨਾ ਭੁੱਲੋ: ‘ਜਿਹੜੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਰਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਰਥਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਹੜੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਹਨ।’ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਅਕਾਰ ਦੇਣ ਭਾਵ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸ ਕੋਲ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਸੀ। ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜਣਾ ਉਸ ਦਾ ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ (ਯਸਾਯਾਹ 55:8, 9), ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਖੁਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ (ਭਾਵ ਦਾਉਦ ਦੀਆਂ ਸਭ ‘ਵੈਸਾਖੀਆਂ’ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ) ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਦਾਉਦ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਸੀ, ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਖੁਦਾ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਅਤੇ ਮੀਕਲ ਦਾ ਪਿਆਰ ਗੁਆਉਣ; ਸਮੂਏਲ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਮਿਲਣ, ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਯੋਨਾਥਾਨ ਤੋਂ ਵਿਲਕ ਕੇ ਵਖ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ; ਦਾਉਦ ਦੀ ਹੈਕਲ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਬੂਰ 142 ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਕੀਰਨੇ ਰੂਪੀ ਪੁਕਾਰ ‘‘ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 4) ਸੁਣੀ ਸੀ।

ਪਰ ਜ਼ਬੂਰ 142 ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵੇਖੋ, ਆਇਤ 5 ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਹੇ ਯਹੋਵਾਹ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਦੁਹਾਈ ਦਿੰਦਾ, ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਪਨਾਹ ਹੈਂ, ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਮੇਰਾ ਭਾਗ।’’ ਦਾਉਦ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਸੀਲੇ ਖੁੱਸ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਖੁਦਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਗਿੜਗਿੜਾਇਆ: ‘‘ਮੇਰੇ ਚਿੱਲ੍ਹਾਉਣੇ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਹ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਛੁਡਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਬਲਵਾਨ ਹਨ! ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਕੈਦੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ, ਭਈ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਾਂ’’ (ਆਇਤਾਂ 6, 7)।

ਦਾਉਦ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਜ਼ਬੂਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ: ‘‘ਧਰਮੀ ਮੈਨੂੰ ਆਣ ਘੇਰਨਗੇ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਉਪਕਾਰ ਕਰੇਂਗਾ’’ (ਆਇਤ 7)। ਆਇਤ 4 (‘‘ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ’’) ਅਤੇ ਆਇਤ 7 (‘‘ਧਰਮੀ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਚਹੁ ਪਾਸੀਂ ਆਉਣਗੇ’’) ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਆਇਤਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਮੀਲ ਦਾ ਫਾਸਲਾ ਹੈ। ਦਾਉਦ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ!

ਇਹ ਸਬਕ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਦੀ ਕਦੀ ਅਸੀਂ ਐਨੇ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਇਕ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਉਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇਕ ਢੰਗ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਸਿੱਖਣ ਦਾ; ਇੱਕੋ ਇਕ ਢੰਗ ਆਪਣੀ ਹਰ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ ਹੈ। ਜਦ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਲਗਦਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁੱਸ ਗਿਆ ਹੈ।’’ ਜਦ ਕਿਸੇ ਮਸੀਹੀ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਤੇਰਾ ਹੱਥ ਖਾਲੀ ਹੈ? ਚੰਗਾ ਹੈ! ਹੁਣ ਤੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਸਭ

ਤੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਲੈਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈਂ!’

ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਹਰ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਓ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਆਉਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾਈਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੰਗਾ ਸਮਾਂ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰ

ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ; ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਾਦਾਂ ਵਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ: ਇਕ ਐਲਡਰ ਆਪਣੇ ਸੋਫੇ ਤੇ ਬੈਠਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਔਕੜਾਂ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਥਰਾਈਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮਾਂ ਬਾਪ, ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਣਵਿਆਹੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ: ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ, ਦੋਸਤ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਵਿਮਿੰਗ ਪੂਲ ਵਿਚ ਡੁੱਬੇ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਨੂੰ ਬੇਤਾਬ ਹਨ; ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਔਰਤ, ਦੁਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸਮਲਿੰਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਆਪਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਜੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਬੁਰਾ ਵਕਤ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਉਦ ਦੇ ਉਜਾੜ ਵਾਲੇ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖੋ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਔਖੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਵੇਗਾ। ਦਾਉਦ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਰਮਨ ਨੋਟਸ

ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ‘ਕੀ ਕਰੀਏ’ ਅਤੇ ‘ਕੀ ਨਾ ਕਰੀਏ’ ਦੀਆਂ ਦਸ ਗੱਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ (ਚਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਹੈ)। ‘ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਕਰਨ’ ਦੀ ‘ਟੌਪ ਟੈਨ ਲਿਸਟ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਲਟੀ ਗਿਣਤੀ’ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਖਰੀ ਮਦ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ‘ਨੰਬਰ ਇਕ’ ਤੇ ਰੱਖੋ, ਆਖਰੀ ਆਈਟਮ ਇਹ ਤੱਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬੁਰੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਠ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਜ਼ਬੂਰ ਦਾਉਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਸ ਅਸ਼ਾਂਤ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਜ਼ਬੂਰ ਵਾਧੂ ਸਰਮਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਹਨ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਵੇਖੋ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 32:30; ਜ਼ਬੂਰ 91:7; ਮੀਕਾ 6:7. ਜਦ ਕੋਈ ਮਾਂ 'ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਕਿਹਾ ਹੈ' ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।²ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਹ ਦਾਉਦ ਦੇ ਬਗਾਵਤ ਦੇ ਲਈ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਚਾਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਇਆ।³ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਇਕ ਸੌ ਥੇਸੁਨੰਤੇ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਦੀਆਂ 'ਖਲੜੀਆਂ' ਮੰਗੀਆਂ ਸਨ (1 ਸਮੂਏਲ 18:25)।⁴1 ਸਮੂਏਲ 19:12, 18; 20:1; 21:10; ਆਦਿ। ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਦਸ ਵਾਰ (ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਉਦ ਭੱਜ ਗਿਆ।⁵ਮੀਕਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਚਲ ਗਿਆ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 19:11)।⁶ਘਰ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 19:11)।⁷ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਹਾਬ ਦੇ ਘਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ ਸ਼ਹਿਰਪਨਾਹ ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਯਹੋਸ਼ੁਆ 2:15)।⁸ਇਬਰਾਨੀ *teraphim*. ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮੂਰਤੀ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ NASB ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਇਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਾਉਦ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮੂਰਤੀ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ? ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਈਬਲ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ। ਇਹ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹਠਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਕੀ ਪਤਾ ਮੀਕਲ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰੋਂ ਲਿਆਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੂਰਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਿਖਦੀਆਂ ਹੋਣ: ਇਹ ਕਮਰੇ ਦੇ ਕੋਣੇ ਵਿਚ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਖੰਡਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।⁹'ਨਬਾਯੋਤ' ਦਾ ਅਰਥ 'ਵਸੋਬਾ' ਜਾਂ 'ਘਰ'। ਇੱਥੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਬੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।¹⁰ਕਿਉਂਕਿ 'ਨੰਗਾ' ਤੋਂ ਭਾਵ 'ਬਿਨਾ ਕੱਪੜਿਆਂ' ਜਾਂ 'ਢੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ' ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਸ਼ਾਊਲ ਕਿੰਨਾ ਨੰਗਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਰਟਨ ਕਾਫ਼ਮੈਨ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੇ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ।

¹¹ਅਹੀਮਲਕ ਏਲੀ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਹੱਜੀਯਾਹ ਦਾ ਭਰਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਮੂਏਲ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ (ਤੁਲਨਾ 1 ਸਮੂਏਲ 14:3; 22:9), ਜਾਂ ਉਹ ਅਹੱਜੀਆਹ ਹੀ ਸੀ (ਅਹੀਮਲਕ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਅਹੱਜੀਆਹ ਹੀ ਸੀ)। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਦਾਉਦ ਉਸ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਖੀਰੀ ਰੋਟੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ (ਕੁਝ 25:23-30; ਲੇਵੀਆਂ 24:5-9)। ਅਗਲੇ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਨਵੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਯਾਜਕ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾ ਖੈਦੇ ਸਨ। ਯਾਜਕ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣਾ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਹੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 12:3, 4; ਲੂਕਾ 6:9)। ਅੱਜ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸਿੰਗਕਤਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ; ਜੇ ਕੋਈ ਬੰਦਗੀ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ (ਜਿਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ-ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:25) ਅਤੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਰੁਕ ਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਗਲਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਨਾ ਹੀ ਜਾ ਪਾਓ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ 'ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ' ਤਾਂ ਜੋ 'ਭਲਿਆਈ ਨਿਕਲੇ' ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।¹³ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਮਝੋ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੀ ਬੇਇਮਾਨੀ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾਈਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜਿਉਂ ਤਾ ਤਿਉਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਖ਼ੁਦਾ ਬੁਠ ਬੋਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:21; ਯੂਹੰਨਾ 8:44)।¹⁴ਬਾਈਬਲ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਏਗ 'ਯਹੋਵਾਹ ਅੱਗੇ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ' (1 ਸਮੂਏਲ 21:7)। ਇਹ ਕੋਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਯਾਜਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦੋਏਗ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਣੀ ਸੀ।¹⁵ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਦਾਉਦ 'ਗਥ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕੀਸ਼ ਕੋਲ ਗਿਆ' (1 ਸਮੂਏਲ 21:10) ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਉਸ ਦੇ ਭਵਨ ਵਿਚ ਆਉਣ' ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 21:15)। 1 ਸਮੂਏਲ 27:1 ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹⁶1 ਸਮੂਏਲ 21:11. ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ 'ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ' ਕਿਹਾ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ 'ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ¹⁷ਜ਼ਬੂਰ 56 ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵੇਖੋ।
¹⁸ਅਮੈਰੀਕਨ ਵੈਸਟ ਵਿਚ ਕਈ ਯਾਤਰੀ ਪਾਗਲ ਹੋਣ ਦਾ ਟਾਨਕ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚੇ। ¹⁹ਜ਼ਬੂਰ 34 ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਬੂਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼। ²⁰ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਹੈ, 'ਉਹ ਫਾਟਕ ਨੂੰ ਖੁਰਚਣ ਲੱਗਾ।' ਦਾਉਦ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ ਵਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

²¹1 ਸਮੂਏਲ 22: 1. 'ਅਦੁਲਾਮ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਆਸਰਾ।' ²²ਮੂਲ ਅਦੁਲਾਮ ਦੇ ਉੱਚੇ ਹੋਣ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕ ਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਥਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ²³ਲਿਨ ਐਂਡਰਸਨ, 'ਸੇਨ ਆਨ ਦ ਰੰਨ' (ਸਫ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਮਿਤੀ ਨਹੀਂ), ਸਾਉਂਡ ਕੈਸਟ। ²⁴ਦਾਉਦ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਮੋਆਬ ਵਿਚ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਭਗੋੜਾ ਰਹਿਣ ਤਕ ਉਹ ਉੱਚੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ (1 ਸਮੂਏਲ 22:3, 4)। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੋਆਬ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਸਬੰਧ ਸਨ; ਦਾਉਦ ਦੀ ਪੜਦਾਈ ਮੋਆਬਣ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਮੋਆਬ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 4:47), ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਮੋਆਬ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ 'ਵੈਰੀ' ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ²⁵'ਗੜ੍ਹ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਦਾਉਦ ਦੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ। ਇਹ ਆਇਤ ਵਿਚ, ਇਹ ਇਕ ਗੁਫਾ ਸੀ। ²⁶1 ਸਮੂਏਲ 21: 1-9 ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਦਾਉਦ ਨੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 22: 15)। ²⁷1 ਸਮੂਏਲ 22: 18, 19. ਅਜਿਹੀਆਂ ਤ੍ਰਾਸਦੀਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਵਾਣੀ ਹੋਈ ਸੀ (ਤੁਲਨਾ 1 ਸਮੂਏਲ 2:31)। ²⁸ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਨੋਬ ਵਿਚ 'ਗੁਦਾਮ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਲਈ' ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ। ²⁹ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਕਰਾਂਗੇ (ਰੋਮੀਆਂ 12: 18)। ³⁰ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਲੋਕ 'ਖਲਵਾੜੇ ਲੁੱਟ ਰਹੇ' ਸਨ; ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਖਾਣਾ ਚੁਗਾਉਣਾ ਸੀ।

³¹ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 23: 3 ਕਈਲਾਹ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਸੀ। ³²ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਅਬਯਾਥਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਤਦ ਤਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦ ਤਕ ਦਾਉਦ ਕਈਲਾਹ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ। 1 ਸਮੂਏਲ 23:6 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਇਤ 6 ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਕਈਲਾਹ ਤੇ ਜਿੱਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਫ਼ੌਜ ਲੜ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅਬਯਾਥਾਰ ਪਿੱਛੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਤਦ ਤਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜਦ ਤਕ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਆਇਤ 2 ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਦੇ 'ਯਹੋਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ' ਦਾ ਅਤਿ ਸੁਭਾਵਿਤਕ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੇ ਆਇਤ 9 ਵਿਚ ਇਵੇਂ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ। ³³ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਊਰੀਮ ਅਤੇ ਤਮੀਮ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ। ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਹੋਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਪੱਥਰ 'ਹਾਂ' ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੱਥਰ 'ਨਾਂ' ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਮਹਾਯਾਜਕ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਪੱਥਰ ਕੱਢਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਊਰੀਮ ਅਤੇ ਤਮੀਮ ਚੌਰਸ ਸੀ। ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕੋ ਰੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੱਖਰਾ ਰੰਗ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਬਾਅਦ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਰੰਗ ਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਪੱਕੀ 'ਹਾਂ' ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਵੱਖਰਾ ਰੰਗ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ 'ਨਾਂਹ' ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਵੱਖਰਾ ਰੰਗ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪੱਕੀ 'ਨਾਂਹ' ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਰੰਗ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਅਨਿਸਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਰਵਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਮਕਣ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ³⁴ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਣ ਦਾਉਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਪੁੱਛਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ³⁵ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 25: 14-16)। ³⁶ਜ਼ਿਫ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਧੋਖਾ 1 ਸਮੂਏਲ 26 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ³⁷ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਦਾਉਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮੇਂ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ³⁸ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ (1 ਸਮੂਏਲ 23: 1 ਤੋਂ), ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਮਲਾ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।